

Sayın Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı,

Sayın Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı,

Sayın Türkiye Cumhuriyeti TBMM Başkanı,

Sayın Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanı,

Sayın Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı,

6 Aralık 2007

Uluslararası Gey ve Lezbiyen İnsan Hakları Komisyonu (IGLHRC) adına, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin yasama ve yürütme organlarının onurlu temsilcileri olarak sizlerden, halihazırda gözden geçirilmekte olan Türkiye Cumhuriyeti anayasasının eşitlik maddesiyle yasaklanan ayrımcılık gerekçeleri altına, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği sebebiyle ayrımcılık unsurunu da dahil etmenizi rica etmekteyiz. Türkiye'deki sivil toplum kuruluşları tarafından başlatılmış olan bu talebi destekleyici nitelikteki argümanları aşağıda değerlendirmenize sunmaktayız:

Öncelikle belirtilmesi gereken, Türkiye'nin, farklı cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine sahip (gey, lezbiyen, biseksüel, travesti ve transseksüel - (LGBT)) vatandaşlar da dahil olmak üzere tüm vatandaşlarını ayrımcılığa karşı koruma altına alan bir anayasa taslağı hazırlama girişimi içerisinde olan tek ülke olmadığıdır. Son on yıl içinde pek çok ülke, anayasasını gözden geçirerek LGBT grubuna dahil bireyleri eşitlik maddelerine dahil etmişlerdir. Ekvator , Fiji , Portekiz, Güney Afrika, İsveç ve İsviçre, anayasalarının koruyucu kategorileri arasına cinsel yönelimi dahil eden ülkelerden yalnızca bazılarıdır. Halihazırda, Venezüella da anayasasını gözden geçirmekte ve ülkenin yasama organında, anayasa taslağını hazırlamaktan sorumlu olan komite, Venezüella anayasasında bulunan eşitlik maddesine, cinsel yönelime dayalı ayrımcılığın önlenmesi şartını dahil etmiş bulunmaktadır.

Avrupa ülkesi olmayan ve içerisinde Güney Afrika, Güney Kore ve Meksika gibi ülkelerin de bulunduğu kırk dokuz ülke, iş yerinde cinsel yönelime bağlı ayrımcılığı kanun yoluyla engellemekte; otuz dokuz ülke ise anayasalarına sadece iş hayatında değil, hayatın her alanında cinsel azınlıkların haklarını korumaya yönelik maddeler dahil etmişlerdir.

Türkiye günümüzde cinsiyet değiştirme işlemi geçiren transseksüellerin cinsiyetlerini tanıyan birçok ülkeden biridir. Şayet cinsiyet kimliği, Türkiye Cumhuriyeti anayasasında, ayrımcılığı önleme sebeplerinden biri olarak sayılırsa, halka transseksüel vatandaşların da diğer vatandaşlarla eşit haklara sahip olduğu hatırlatılarak, halihazırda var olan koruma daha da güçlendirilmiş olur.

International Gay and Lesbian Human Rights Commission

80 Maiden Lane, Suite 1505 • New York, NY 10038 • T: 212.268.8040 • F: 212.430.6060

Email: iglhrc@iglhrc.org • www.iglhrc.org

Avrupa Hukuku uyarınca, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne kabul edilmesinin şartlarından biri, 27 Kasım 2000 tarihinde Avrupa Konseyi tarafından kabul edilen 2007/78/EC sayılı direktife uygun olarak içerisinde cinsel yönelim de barındıran, iş yerinde ayrımcılığın önlenmesi ile ilgili mevzuatın hazırlanmasıdır. Avrupa Birliği'ne üye 27 ülke ve Hırvatistan gibi birliğe aday ülkeler, bu şartı yerine getiren ayrımcılıkla mücadele kanunları yayınlamışlardır. Avrupa Konseyi'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi altında cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı ayrımcılığın ortadan kaldırılmasını destekler nitelikte içtihat oluşturmuştur.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi, Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nde ayrımcılığın önlenmesini güvence altına alan 2. ve 26. maddelerin, cinsel yönelimi koruyucu unsurlar içerisine aldığını *Toonen v. Avustralya (1994)* davasında verdiği kararla onaylamıştır.

Pek çok Avrupa ülkesinin aksine, Türkiye bugüne kadar erişkinler arasında isteğe dayalı hemcins ilişkilerine yönelik cezai bir müeyyide uygulamayarak, insan haklarının evrensel bir referans ve uluslar arası hukukun bir parçası haline gelmeden önce, insana gösterdiği saygıyı ortaya koymuştur. Sizden, bu tutumu devam ettirerek, hazırlanmakta olan yeni Türkiye Cumhuriyeti anayasasında, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ne olursa olsun tüm vatandaşlarınıza aynı korumayı sağlamanızı talep etmekteyiz. Bu tür korumaların yokluğu durumunda, LGBTT grubuna dahil bireyler, gizlilik baskısı, iş yerinde ayrımcılık, devlet ve devlet haricindeki kurumlardan şiddet görme ve toplumsal kınamadan dolayı aileleri tarafından reddedilerek ikinci sınıf vatandaş olarak hayatlarını sürdürmek zorunda kalacaklardır. Var olacak anayasal koruma ile birlikte, devlet kurumları, bu gruba dahil olan bireylere diğer vatandaşlara gösterdiği muamele ile eşit muamele gösterecek, bu bireylerin kendilerini ifade etme ve örgütlenme haklarını sorgulamayacak, ve onlara saygı göstereceklerdir. Bunun sonucunda, halk da devletin önderliğinde, LGBTT grubuna dahil bireylerin haklarına saygı göstermeyi öğrenecektir; ve Türkiye, LGBTT grubuna dahil bireylerin insan haklarına saygı gösteren ve içersinde pek çok diğer ülkenin de bulunduğu ülkeler grubuna dahil olacaktır.

Saygılarımla arz ederim.

Paula Ettelbrick

Genel Müdür

IGLHRC, cinsel yönelim ya da cinsel ifade cinsiyet kimliği ve/ya da HIV statüsü sebeplerine dayalı olarak ayrımcılık ya da tacize maruz kalan birey ve toplumların insan haklarını korumaya yönelik hizmet vermektedir. Merkezi Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan ve kar amaçsız, devletler dışı bir kurum olarak faaliyet gösteren IGLHRC bu misyona ulaşmak için hak savunuculuğu, dokümantasyon, koalisyon oluşturma, kamuyu bilgilendirme ve teknik yardım gibi yollar izlemektedir. www.iglhrc.org